

EMERGENCY SERVICE Kft.

1138. Budapest, Árova u.22.

1555 Bp., Pf.:16

Telefon/Fax: 06-1-201-1237

E-mail: info@emergencyservice.hu

Web: www.emergencyservice.hu

Rendezvénybiztosítás - Orvosi ügyeletek - Sürgősségi centrumok - Betegszállítás

Szociális - eü. intézmények üzemeltetése - Jelzőrendszerek

Mindennapi baleseteinkről néhány szóban.

Sebfertőtlenítés.

A helyszíni sebellátás a sebet megóvja a külső hatásoktól. A sebet Betadine-nal fertőtlenítjük. Idegentestet a sebből csak akkor szabad eltávolítani, ha ez könnyen, a sebhez nyúlás nélkül végrehajtható; különben a sebben kell hagyni, és a fedőkötést az idegentestre tekintettel kell elkészíteni (kiálló idegentestet a seb steril fedése mellett körül kell párnázni).

A sebre csak steril, illetve Betadine-os géz kerülhet.

A leggyakrabban használt kötésrögzítés a pólyázás. A kötszer rögzítésére jól alkalmazható rugalmas csóháló kötszer is.

Nagy kiterjedésű lágyrészsérülések rögzítést is kívánnak, fájdalomcsillapításra is szükség lehet.

Skalpolásnál, szövethiánynál a kiesett szövetet - ha megtaláljuk - a beteggel együtt gyógyintézetbe kell juttatni; esetleg hasznát lehet venni a végleges ellátásban. Hasonlóan kell eljárni traumás amputációban.

Vérzés, vértípusok, vérzéscsillapítás.

Vértípusok.

- A hajszálerekből származó vérzés, gyöngyöző, a vérvesztés csekély.
- A vénás vérzés egyenletesen folyó, vörös, a sérült véna nagyságától függően több-kevesebb vért veszít a sérült (nagy véna vérzése akár halálos is lehet).
- Az artériás vérzés a szív működéssel egyidejűen lüktető, élénkpiros. A vérvesztés a sérült artéria nagyságától függ: kivérzést, shockot, halált okozhat.

Vérzéscsillapítás::

- Kapilláris vérzés esetén Betadine-os lemosás után steril sebfedés elégséges. Csak vérképzőszervi megbetegedésben, illetve véralvadási zavarban okozhat gondot az ellátás.
- Vénás vérzésben a beteget le kell fektetni, a vérző testtájékot fel kell emelni vagy polcolni (erre spontán is csillapodik a vérzés), majd gyorskötöző pólyával nyomókötetést kell felhelyezni. Laikusok vénás vérzést annak esetleges nagyobb vérvesztő jellege miatt - hibásan! - szorító körülkötéssel láthatnak el. Ez azonnal oldandó, mert pangást, esetleg lágyrész sérülést okoz!
- Artériás vérzésben az ideiglenes vérzéscsillapításnak két változata van: az ujjnyomásos vérzéscsillapítás, illetve az artériás nyomókötés.

A vérzéscsillapítás menete.

- A sérültet lefektetjük.
- Artériásan vérző testrészét felpolcoljuk, ha lehet.
- Ujjnyomásos vérzéscsillapítást végzünk, ha lehet.
- Steril gézzel kitömjük, azaz tamponáljuk a sebet.
- Erre ismét steril gézt helyezünk, majd a vénás vérzésnél leírtak megfelelően befejezzük a nyomókötetést.
- A végtag szorító körülkötését, minden egyéb eljárás sikertelensége esetén végezzük, minél szélesebb eszközt használva, hogy a lágyrészek sérülését elkerüljük. A leszorítás időpontját dokumentáljuk; óránként fel kell engedni!

Kötözés, fedőkötés: a sebet steril lappal kell fedni, majd steril mullpólyával körbekötöni. Bővebb vérzéssel járó sebeknél érdemes vastagabb lappal fedni a sebet, hogy a kötés ne vérezen át. Erősen vérző sebnél - amennyiben mégis átvérzik a kötés - csere helyett érdemes a már meglévő kötésre helyezni egy újabb adag mull-lapot, és azt ismételten rögzíteni mullpólyával.

Égési sérülések.

Ha a testhőmérsékletnél jelentősen melegebb gőz, gáz, láng, folyékony fém stb. éri a testfelületet, égés következik be. Négy típus különíthető el: I. II. III. és IV. fokú égés.

- Elsőfokú égésben a bőr legfelső rétege károsodik, kissé duzzadt, vörös, fájdalmas, olyan mintha „kivasalták” volna, a bőrredők elsimulnak.
- Másodfokú égésben a bőr minden rétege károsodik: az elsőfokban égett bőrterületek mellett és között - a bőr rétegei között - szabálytalan alakú és nagyságú hólyagok képződnek. A

szervezet folyadékvesztése és a fájdalom néha olyan nagy, hogy a beteg könnyen shockossá válik.

- Harmadfokú égésben a kültakaró a másodfokhoz hasonlít. A hólyagok általában nagyobbak, több reped meg, a beteg sok folyadékot veszít. Az égett felület piszkosszürke, helyenként sötétszürke, hámcafatos, a szövethalás uralja a képet.
- Negyedfokú égésben a szövetek elszenesednek.

Bármilyen eredetű égési sérülés esetén alapvető fontosságú az égett felület azonnali, tartós, lehetőleg folyó hideg vízzel hűtése. Ha a ruha ráégett a sérültre, de már kihűlt a felszín, nem vetkőztetünk, hanem a ráégett ruhára tesszük a kötszert. Nagyobb kiterjedésű, súlyosabb fokú égési sérüléseket minél hamarabb célszerű orvosnak megmutatni.

Törés, ficam, rándulás.

Csonttörés.

Ha nyílt a törés, zárttá kell tenni, azaz szabályos, Betadine-os sebellátást végezni. Ha zárt a törés (illetve már fedtük a lágyrész sérülést), rögzítésről kell gondoskodni, amely a tört csont két szomszédos ízületén túlérjen. A rögzítés egyben bizonyos fájdalomcsillapítást is biztosít.

Ficam.

Ficamot a talált helyzetben kell rögzíteni úgy, hogy a rögzítés a két szomszédos ízületen túlérjen. A ficam időfaktora nagyobb, mint a komplikálatlan csonttörésé!

Rándulás, húzódás, zúzódás.

A rándulást, húzódást, zúzódást, mivel a törés nem zárható ki, a helyszínen törésnek kell tekinteni, és ugyanúgy kell rögzíteni.